

Medlemmene i kontrollutvalget i Salangen kommune
Ordføreren
Administrasjonssjefen
KomRev NORD v/oppdragsansvarlig revisor Dianne Bendiksen
KomRev NORD v/oppdragsansvarlig forvaltningsrevisorer Margrete M. Kleiven og Knut Teppan Vik

Deres ref.:   **Saksbeh.:** Susan Terese Thoresen   **Telefon:**   **Dato:**
Vår ref.: 22/23/453.5.1/STT   **E-postadr.:** susan@k-sek.no   92 08 25 25   28.04.2023

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET SALANGEN KOMMUNE

I henhold til avtale med leder, innkalles det herved til møte i utvalget.

Møtested: Kommunehuset, formannskapssalen
Møtedato: **Onsdag 10. mai 2023**
Tid: Kl. 09.00

./.
Vedlagt følger sakliste og saksdokumenter.

Av hensyn til innkalling av varamedlem(mer) ber vi om at eventuelle forfall meldes til K-Sekretariatet i god tid før møtet. Som gyldig forfall regnes *tjenestereiser, spesielle arbeidsforhold, sykdom og vektige velferdsgrunner*. En eventuell innkalling av varamedlemmer vil skje i egen innkalling.

Administrasjonssjefen innkalles til møtet ved behandling av sak 13/23.

Enkelte saker kan bli ført for lukkede dører, jf. kommunelovens § 11-5. Det vises til saklisten for nærmere informasjon.

Med vennlig hilsen

Susan Terese Thoresen
seniorrådgiver

Kopi: Varamedlemmer (NB! Møter kun ved særskilt innkalling)

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Postboks 6600 9296 TROMSØ www.k-sek.no	Hovedkontor: Fylkeshuset TROMSØ Tlf. 77 78 80 43 Org.nr. 988 064 920	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: Ringv. 1 9300 FINNSNES Tlf. 91 35 19 94	Avdelingskontor: Rådhuset 8305 SVOLVÆR Tlf. 95 10 90 02	Avdelingskontor: Fylkeshuset 8048 BODØ Tlf. 91 36 09 38
--	---	---	--	---	---

SAKLISTE

Utvalg: Kontrollutvalget i Salangen kommune
Møtedato: Onsdag 10. mai 2023
Tid: Kl. 09.00
Møtested: Kommunehuset, formannskapssalen

Saknr	Tittel	Unntatt off.
11/23	Godkjenning av protokollen fra møtet 06.02.2023	
12/23	Rapportering fra revisor – årsoppgjørrevisjon – Salangen kommune	
13/23	Kontrollutvalgets uttalelse om Salangen kommunes årsregnskap og årsberetning for 2022	
14/23	Kommunens tilsyn med elever med hjemmeundervisning	
15/23	Forvaltningsrevisjonsprosjektet <i>Hjemmetjenestene i Salangen kommune</i> - notat	
16/23	Referatsaker	
17/23	Eventuelt	

Kontrollutvalget må ta stilling til om møtet skal lukkes under behandlingen av sak nr. --/23, jf. kommunelovens § 11-5, 2. ledd

Utvalg: Kontrollutvalget i Salangen kommune	Saksnummer: 11/2023	Møtedato: 10.05.2023	Saksbehandler: Susan Terese Thoresen
--	-------------------------------	--------------------------------	--

GODKJENNING AV PROTOKOLLEN FRA MØTET 06.02.2023

Innstilling til vedtak:

Protokollen fra møtet 06.02.2023 godkjennes.

Saken gjelder:

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg: Protokoll fra møtet 06.02.2023
B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Protokollen fra møtet 06.02.2023 fremlegges til godkjenning.

Protokollen har vært tilsendt kontrollutvalgsmedlemmene for gjennomgang etter møtet.

Finnsnes, den 26. april 2023

Susan Terese Thoresen
seniorrådgiver

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget

Møtested: Kommunehuset, formannskapssalen
Møtedato: 06.02.2023
Varighet: 9.00 – 11.35

Møteleder: Jim Ståle Nordmo
Sekretær: Susan Terese Thoresen

Faste medlemmer

Jim Ståle Nordmo
Svein-Magne Forsgren
Jimmy Treland
Isabel Sørensen
Åshild M. Bendiktsen

Varamedlemmer

1. Pål Samueljord
2. Inger Bakkemo
3. Inessa P. Forsgren
4. Linda Vadstein
5. Are Apeland
6. Jon Myrmel
7. Ellen Myrmel

Fra utvalget møtte:

Jim Ståle Nordmo	Fast medlem
Svein-Magne Forsgren	Fast medlem
Jimmy Treland	Fast medlem
Isabel Sørensen	Fast medlem (sak 3/23 - 10/23)
Åshild M. Bendiktsen	Fast medlem

På teams fra KomRev NORD møtte:

Forvaltningsrevisor Margrete M. Kleiven (sak 1/23 - 2/23 og 5/23)
Forvaltningsrevisor Sandra Fredriksen (sak 1/23 - 2/23 og 5/23)

Fra K-Sekretariatet IKS møtte:

Seniorrådgiver Susan Terese Thoresen

Merknader til innkalling og sakliste:

Administrasjonssjef Lars Strøm var til stede på møtet, og han orienterte og svarte på spørsmål når det var ønskelig fra kontrollutvalget.

Innkalling og sakliste godkjent.

Behandlede saker:

Saknr	Tittel	Unntatt off.
1/23	Godkjenning av protokollen fra møtet 21.11.2022	
2/23	Rapport fra eierskapskontroll – Astafjord Vekst AS	
3/23	Forvaltningsrevisjonsrapport om offentlige anskaffelser – administrasjonssjefens oppfølging av kommunestyrets vedtak	
4/23	Kommunens deltakelse i vertskommunesamarbeid – svar fra administrasjonssjefen	
5/23	Prosjektskisse – forvaltningsrevisjonsprosjekt «Hjemmetjenestene i Salangen kommune»	
6/23	Drøftingssak – henvendelse om møteprotokoll for ressursutvalget	
7/23	Kontrollutvalgets årsrapport for 2022	
8/23	Kontrollutvalgets årsplan for 2023	
9/23	Referatsaker	
10/23	Eventuelt	

Sak 1/23
GODKJENNING AV PROTOKOLLEN FRA MØTET 21.11.2022

Innstilling:

Protokollen fra møtet 21.11.2022 godkjennes.

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokollen fra møtet 21.11.2022 godkjennes.

Sak 2/23
RAPPORT FRA EIERSKAPSKONTROLL – ASTAFJORD VEKST AS

Innstilling:

1. Kontrollutvalget tar rapporten *Eierskapskontroll Astafford Vekst AS* til orientering.
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:
  1. Kommunestyret tar rapporten *Eierskapskontroll Astafford Vekst AS* av 23.1.2023 fra KomRev NORD til orientering.
  2. Kommunestyret viser til revisors anbefalinger i rapportens kapittel 5 og ber eierrepresentanten om å sørge for at forbedringspunktene som er funnet i rapporten angående utøvelsen av eierskapet følges opp.
  3. Eierrepresentanten bes om å gi en punktvis tilbakerapportering til kontrollutvalget om status for oppfølgingen innen 31.08.2023.

Behandling:

Revisor orienterte om eierskapskontrollen og svarte på spørsmål fra kontrollutvalgets medlemmer.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget tar rapporten *Eierskapskontroll Astafford Vekst AS* til orientering.
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

1. Kommunestyret tar rapporten *Eierskapskontroll Astaffjord Vekst AS* av 23.1.2023 fra KomRev NORD til orientering.
2. Kommunestyret viser til revisors anbefalinger i rapportens kapittel 5 og ber eierrepresentanten om å sørge for at forbedringspunktene som er funnet i rapporten angående utøvelsen av eierskapet følges opp.
3. Eierrepresentanten bes om å gi en punktvis tilbakerapportering til kontrollutvalget om status for oppfølgingen innen 31.08.2023.

Utskrift av saksprotokoll sendt 09.02.2023 til:

- *Salangen kommune v/ ordføreren*

Sak 3/23

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER – ADMINISTRASJONSSJEFENS OPPFØLGING AV KOMMUNESTYRETS VEDTAK

Innstilling:

1. Kontrollutvalget legger til grunn at administrasjonssjefen har fulgt opp kommunestyrets vedtak i sak 59/22.
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets vurdering av administrasjonssjefens oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 59/22 til orientering.

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget legger til grunn at administrasjonssjefen har fulgt opp kommunestyrets vedtak i sak 59/22.
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets vurdering av administrasjonssjefens oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 59/22 til orientering.

Utskrift av saksprotokoll sendt 09.02.2023 til:

- *Salangen kommune v/ ordføreren*

Sak 4/23**KOMMUNENS DELTAKELSE I VERTSKOMMUNESAMARBEID – SVAR FRA ADMINISTRASJONSSJEFEN****Innstilling:**

Kontrollutvalget viser til administrasjonssjefens svar i e-post av 06.01.2023 og tar saken til orientering.

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget viser til administrasjonssjefens svar i e-post av 06.01.2023 og tar saken til orientering.

Utskrift av saksprotokoll sendt 09.02.2023 til:

- Salangen kommune v/ administrasjonssjefen

Sak 5/23**PROSJEKTSKISSE - FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT
«HJEMMETJENESTENE I SALANGEN KOMMUNE»****Innstilling:**

(saken fremmet uten innstilling til vedtak)

Behandling:

Revisor beskrev bakgrunnen for justeringen av problemstillingene og svarte på spørsmål fra medlemmene.

Kontrollutvalget drøftet problemstillingen i mottatt prosjektskisse.

Det er enighet om at revisor skal inkludere beskrivelse av Salangen kommunes praksis for tildeling av hjemmetjenester.

Felles forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner prosjektskissen fra KomRev NORD datert 6.1.23 og ber KomRev NORD iverksette prosjektet.

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner prosjektskissen fra KomRev NORD datert 6.1.23 og ber KomRev NORD iverksette prosjektet.

Utskrift av saksprotokoll sendt 09.02.2023 til:

- KomRev NORD IKS v/oppdragsansvarlig revisor

Sak 6/23**DRØFTINGSSAK – HENVENDELSE OM MØTEPROTOKOLL FOR RESSURSUTVALGET****Innstilling:**

1. Kontrollutvalget ber administrasjonssjefen gi en skriftlig forklaring på hvorfor saksutredningen i sak 31/22 til ressursutvalget ikke inneholder opplysninger om sakens fakta og det juridiske grunnlaget for å treffe vedtak, jfr. kommunelovens § 13-1, 3. ledd.
2. Administrasjonssjefen bes videre beskrive hva saken gjelder og sakens øvrige fakta.
3. Kontrollutvalget ber også om å få opplyst om dette er en vanlig måte å saksforberede saker på i Salangen kommune, eller om saksbehandlingen i denne saken utgjør et unntak.
4. Frist settes til 15.3.2023.

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget ber administrasjonssjefen gi en skriftlig forklaring på hvorfor saksutredningen i sak 31/22 til ressursutvalget ikke inneholder opplysninger om sakens fakta og det juridiske grunnlaget for å treffe vedtak, jfr. kommunelovens § 13-1, 3. ledd.
2. Administrasjonssjefen bes videre beskrive hva saken gjelder og sakens øvrige fakta.
3. Kontrollutvalget ber også om å få opplyst om dette er en vanlig måte å saksforberede saker på i Salangen kommune, eller om saksbehandlingen i denne saken utgjør et unntak.
4. Frist settes til 15.3.2023.

Utskrift av saksprotokoll sendt 09.02.2023 til:

- Salangen kommune v/ administrasjonssjefen

Sak 7/23
KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT FOR 2022

Innstilling:

Kontrollutvalget rår kommunestyret å fatte slikt vedtak:

Kontrollutvalgets årsrapport for 2022 tas til orientering.

Behandling:

Det ble foretatt enkelte korrigeringer i ordlyd.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget rår kommunestyret å fatte slikt vedtak:

Kontrollutvalgets årsrapport for 2022 tas til orientering.

Utskrift av saksprotokoll sendt 09.02.2023 til:
- Salangen kommune v/ ordføreren

Sak 8/23
KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN FOR 2023

Innstilling:

Kontrollutvalget godkjenner forslag til årsplan 2023.

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner forslag til årsplan 2023.

Sak 9/23 REFERATSAKER

Innstilling:

(saken fremmet uten innstilling til vedtak)

Referert:

A.SAKSPROTOKOLL FRA KOMMUNESTYRET 15.12.2022

- Sak 79/22: Reglement for delegering av politisk myndighet og innstillingsrett i Salangen kommune – del I

B.SAKSPROTOKOLL FRA KOMMUNESTYRET 23.01.2023

- Sak 2/23: Samarbeid administrasjon og politikk, og kommunestyrets arbeid

C.FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

- Informasjon om Fagkonferansen 2023, 31. mai – 1. juni

Behandling:

Forslag til vedtak:

1. *Referatsak C: Kontrollutvalget deltar ikke på Fagkonferansen 2023.*
2. *Øvrige referatsaker tas til orientering.*

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Referatsak C: Kontrollutvalget deltar ikke på Fagkonferansen 2023.
2. Øvrige referatsaker tas til orientering.

Sak 10/23 EVENTUELT

Innstilling:

(saken fremmet uten innstilling til vedtak)

Behandling:

1. Deltakelse på NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2023

Nestleder av kontrollutvalget deltok på Kontrollutvalgskonferansen 1.-2. februar 2023 og orienterte om aktuelle temaer.

2. Deltakelse på Kontrollutvalgslederskolen 2022

Nestleder av kontrollutvalget deltok på Kontrollutvalgslederskolen 24.-25. oktober 2022 og ga en orientering fra deltakelsen.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar sakene til orientering.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar sakene til orientering.

Møteprotokollen godkjennes av kontrollutvalget i påfølgende møte. Protokollen offentliggjøres derfor med forbehold om at etterfølgende endringer kan skje.

Neste møte skal i henhold til møteplanen avholdes 10.05.2023.

Utvalg: Kontrollutvalget i Salangen kommune	Saksnummer: 12/23	Møtedato: 10.05.2023	Saksbehandler: Susan Terese Thoresen
--	-----------------------------	--------------------------------	--

RAPPORTERING FRA REVISOR – ÅRSOPPGJØRSREVISJON – SALANGEN KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Saken gjelder:

Kontrollutvalgets plikt til å påse at kommunens regnskap blir revidert på en betryggende måte.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Referanse:

Veileder: Kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor, utgitt av Forum for Kontroll og Tilsyn 2019

Saksutredning:

1. BAKGRUNNEN FOR SAKEN OG KONTROLLUTVALGETS ANSVAR

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir «revidert på en betryggende måte», jf. kommunelovens § 23-2 bokstav a. I kontrollutvalgskonferansen § 3 (Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon) sies det bl.a. at:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjoner og avtaler med revisor

2. REVISORS ANSVAR OG OPPGAVER

Revisors ansvar og oppgaver er beskrevet i lovens § 24-2, hvor revisor bl.a. ansvar for å «planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk».

Det er i loven vist til «god kommunal revisjonsskikk», som er en rettslig standard. I rettslige standarder henvises det ikke til absolutte kriterier, men lovens innhold defineres til å være det som samfunnet som helhet eller enkelte grupper i samfunnet til enhver tid mener bør gjelde.

For å gi standarden *god kommunal revisjonsskikk* et nærmere innhold, er det utarbeidet internasjonale revisjonsstandarder (ISA-ene), som har noen tilleggsvurderinger som er spesifikke for enheter i offentlig sektor.

Etter ISA 300 – *Planlegging av revisjon av et regnskap*, skal revisor utarbeide en overordnet revisjonsstrategi som beskriver revisjonens omfang og angrepsmåte, tidspunkt og styring av oppdraget. Utover revisjonsstrategien utarbeider revisor en mer detaljert plan for å håndtere de forskjellige forholdene som er identifisert i revisjonsstrategien. Den overordnede revisjonsstrategien og revisjonsplanen oppdateres og endres ved behov etter hvert som revisjonen utføres. På bakgrunn av revisjonshandlingene konkluderer revisor for å kunne gi uttrykk for en mening om årsregnskapet, og som kommer til uttrykk i revisjonsberetningen.

Ved utarbeidelsen av revisjonsberetningen gjelder revisjonsstandardene (ISA'ene): ISA 700 – *Konklusjon og rapportering om regnskaper*, ISA 701 – *Omtale av sentrale forhold ved revisjonen i den uavhengige revisors beretning*, ISA 705 – *Modifikasjoner i konklusjonen i den uavhengige beretning* og ISA 706 – *Presiseringavsnitt og avsnitt om «andre forhold» i den uavhengige revisors beretning*.

3. REVISORS RAPPORTERING – KONTROLLUTVALGETS «PÅSE-ANSVAR» OVERFOR REGNSKAPSREVISOR

Kontrollutvalget er i tidligere møte holdt orientert om revisjonsarbeidet i forbindelse med kommunens årsregnskap for 2022.

I veilederen for kontrollutvalgets påse-ansvar, utarbeidet av Forum for Kontroll og Tilsyn, presenteres forhold og momenter som kontrollutvalget kan vurdere i forbindelse med påse-ansvaret. Veilederen presenterer påse-ansvaret i tre områder, der «holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet» er det ene området. Orienteringene om det løpende revisjonsarbeidet deles inn i tre faser; planleggingsfasen, interimfasen og årsoppgjørphasen. I tillegg kommer orientering om etterlevelseskontroll.

Rapporteringen fra revisor i inneværende møte gjelder årsoppgjørphasen. Følgende er beskrevet i veilederen:

Orientering fra årsoppgjørphasen

Revisjonsberetning, årsoppgjørnotat og eventuelt nummerert brev. Kontrollutvalget ber om:

- a. orientering om resultatet fra revisjonsarbeidet. Revisor bør gjøre rede for: kontroll av regnskapsposter med skjønn/estimat og resultatene av disse, og vesentlige periodiseringer*
- b. revisors vurdering av kvaliteten av regnskapsprosessen/økonomiforvaltningen og av regnskaps- og rapporteringsprosessen*
- c. revisors vurdering av årsregnskapet og årsberetningen, jf. kommunelovens § 14-6, inkludert opplysninger og presentasjon av notene i regnskapet*
- d. revisors redegjørelse for feil i regnskapet som ikke er korrigerende og begrunnelsen for at feilene ikke er rettet*

Revisjonsberetningen for Salangen kommunes årsregnskap for 2022 er endelig avlagt 19.4.2023 som en normal beretning, dvs. uten forbehold eller presiseringer. I avsnittet «uttalelse om øvrige lovmessige krav» har revisor gitt opplysninger om registrering og dokumentasjon samt uttalelse om vesentlige budsjettavvik. Revisor konkluderer positivt på begge forhold.

Foreløpig revisjonsberetning ble avlagt 17.4.2023 grunnet feil i kommunens årsregnskap som måtte rettes opp.

Som følge av kontrollutvalgets påseansvar, vil revisor i møte gi en orientering om gjennomførte revisjonshandlinger i forbindelse med kommunens årsregnskap for 2022.

Finnsnes, den 26. april 2023

Susan Terese Thoresen
seniorrådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Salangen kommune	Saksnummer: 13/23	Møtedato: 10.05.2023	Saksbehandler: Susan Terese Thoresen
--	-----------------------------	--------------------------------	--

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM SALANGEN KOMMUNES ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING FOR 2022

Innstilling til v e d t a k:

1. Kontrollutvalget vedtar forslaget til uttalelse som kontrollutvalgets uttalelse til Salangen kommunes årsregnskap og årsberetning for 2022.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet og årsberetningen.

Saken gjelder:

Salangen kommunes regnskap og årsberetning for 2022.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Kopi av revisjonsberetning 2022 datert 17. april 2023
2. Kopi av revisjonsberetning 2022 datert 19. april 2023
3. Utkast til kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen for 2022
4. Salangen kommunes årsregnskap for 2022
5. Salangen kommunes årsberetning for 2022

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

1. BAKGRUNN FOR SAKEN

1.1 Kontrollutvalgets oppgaver ved behandlingen av årsregnskapet og årsberetningen

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon bestemmer i § 3 at kontrollutvalget har rett – og plikt – til å behandle og uttale seg om kommunen årsregnskap og årsberetning før de behandles i formannskap og kommunestyre. Kontrollutvalgets uttalelse skal således foreligge som et grunnlag for formannskapets og kommunestyrets behandling.

Formålet med behandlingen i kontrollutvalget er – grovt sagt - å påse at årsregnskapene og årsberetningen er avlagt i samsvar med kravene. Videre skal kontrollutvalget påse at årsregnskapet og -beretningen har vært gjenstand for en betryggende kontroll av revisor.

Kontrollutvalget har også særskilt plikt til å følge opp merknader fra revisor, enten i form av merknader i beretningen, eller i nummererte brev, jf. regelen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 3. siste ledd.

Det er ikke gitt regler i lov eller forskrift av hva kontrollutvalgets uttalelse nærmere skal inneholde, og det tilligger kontrollutvalgets skjønn hvilke forhold som skal tas med. Det vil imidlertid være naturlig å ta med forhold som ligger inn under kontrollutvalgets oppgaver og som kontrollutvalget mener kommunestyret bør være særskilt oppmerksom på i forhold til sin behandling, det være seg forhold omtalt i revisjonsberetningen, i forhold til resultatene i årsregnskapene, i forhold til nummererte brev, eller i forhold til årsberetningen.

Videre bør kontrollutvalget kommentere hvorvidt kommunestyrets vedtatte finansielle måltall er oppnådd. Det samme gjelder kommunens økonomiske situasjon som helhet, men dette må basere seg på opplysninger i årsberetningen og må ha en nøktern tilnærming fra kontrollutvalgets side. Hvorvidt budsjettoverskridelser skal kommenteres må vurderes ut fra det enkelte tilfelle, og kontrollutvalget må også her vurdere totaliteten før eventuelle kritiske påpekninger.

Uttalelsen bør også medta om årsregnskap og årsberetning – etter kontrollutvalgets vurdering - har vært gjenstand for en betryggende kontroll fra revisor.

Sekretariatet vil nedenfor kort gjengi de regler som gjelder for årsregnskapet, årsberetningen, revisjonsberetningen og de frister som gjelder.

1.1 Årsregnskapet

Kommuneloven §14-6 fastsetter kommunens plikt til å utarbeide årsregnskap. Av bestemmelsen fremgår det at:

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide følgende årsregnskap:

- a) *regnskap for kommunekassen eller fylkeskommunekassen*
- b) *regnskap for hvert kommunalt eller fylkeskommunalt foretak*
- c) *regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen eller fylkeskommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i medhold av lov eller forskrift*
- d) *samlet regnskap for kommunen eller fylkeskommunen som juridisk enhet.*

Årsregnskapet skal presenteres og avlegges etter de krav som fremkommer i *Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.*, samt tilhørende regnskapsstandarder utarbeidet av Foreningen for God kommunal regnskapsskikk.

1.2 Årsberetningen

Kommunen – og kommunale foretak - har også en plikt til å utarbeide en årsberetning. Årsberetningen er en oppsummering av kommunens virksomhet gjennom året.

Årsberetningen skal utarbeides i tråd med kravene i kommunelovens §14-7 og god kommunal regnskapsskikk. Etter kommunelovens § 14-7 skal det minimum redegjøres for følgende i årsberetningen:

- a) *forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid*
- b) *vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik*

- fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene*
- c) *virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne*
  - d) *tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard*
  - e) *den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling*
  - f) *hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og [diskrimineringsloven § 26](#).*

1.3 Revisjonsberetningen

Kontrollutvalget skal etter forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 bl.a. påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte og at regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov og forskrift, instruksjer og avtaler med revisor.

Etter kommuneloven §24-8 skal revisor avgi en revisjonsberetning. Revisjonsberetningen inneholder – grovt sagt - revisors oppsummering og revisors vurderinger etter gjennomgangen av kommunens årsregnskap og årsberetning.

Etter kommunelovens § 24-8 skal revisor uttale seg om følgende i revisjonsberetningen:

- a) *om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift*
- b) *om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift*
- c) *om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever*
- d) *om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet*
- e) *om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.*

Hvis revisor i revisjonsberetningen konkluderer med forbehold, konkluderer negativt eller ikke har tilstrekkelig grunnlag for å konkludere, skal årsaken beskrives. Hvis revisor mener at årsregnskapet eller årsberetningen ikke bør vedtas slik de foreligger, skal dette angis særskilt.

Revisjonsberetningen skal også omfatte andre forhold som revisor mener det er nødvendig å opplyse om i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

I tillegg til kravene nedfelt i loven skal beretningen utformes i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, noe som er nedfelt i en rekke revisjonsstandarder.

Revisjonsberetningen er delt inn i to hoveddeler og med fire underdeler:

1. Uttalelse om revisjon av årsregnskapet, med:
  - a. Konklusjon om årsregnskapet
  - b. Uttalelse om årsberetningen og annen øvrig informasjon
2. Uttalelse om øvrige lovmessige forhold, med:
  - a. Konklusjon om registrering og dokumentasjon
  - b. Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Dersom revisor finner å måtte avgi en revisjonsberetning som avviker fra normalberetningen, skal beretningen «modifiseres». Dette enten ved at revisor tar forbehold, gir en presisering, gir en negativ konklusjon, eller redegjør for forhold hvor revisor ikke kan uttale seg. Revisor kan også under dette punktet angi andre forhold revisor ønsker å fremheve.

1.5 Tidsfrister

I henhold til *Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner* samt *Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.* gjelder det tidsfrister for behandling av årsregnskap og årsberetning. Følgende frister gjelder:

- a. Årsregnskapet skal være avlagt av kommunedirektøren innen 22. februar.
- b. Årsberetningen skal være avgitt av kommunedirektøren innen 31. mars.
- c. Revisjonsberetningen skal avlegges senest innen 15. april. Dette gjelder også der regnskap ikke foreligger.
- d. Årsregnskap og årsberetning skal vedtas av kommunestyret senest 30. juni.

2. GRUNNLAG FOR KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OG VURDERING

2.1 Tidspunkt for avleggelsen

Årsregnskapet ble endelig avlagt 17.03.23. Regnskapet var i utgangspunktet avlagt innen den fristen som følger av kommuneloven, men grunnet feil som måtte rettes ble fristen for årsregnskapet ikke overholdt iht. gjeldende bestemmelser. Årsberetningen ble avlagt 31.03.23.

Foreløpig revisjonsberetningen er avgitt innen fristen 17.04.2023¹. Endelig revisjonsberetning er avlagt 19.04.2023.

2.2 Revisjonens utførelse

2.2.1 Revisjonsberetningen

Revisjonsberetningen for Salangen kommunes årsregnskap for 2022 er en normal beretning, dvs. uten forbehold eller presiseringer.

I revisjonsberetningens del 1 – *Uttalelser om revisjonen av årsregnskapet* – har revisor konkludert med at kommunens årsregnskap:

- oppfyller gjeldende lovkrav, og at det
- i det alt vesentlige gir en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunen per 31. desember 2022 og av resultatet, i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk.

Revisor har videre konkludert med at årsberetningen:

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

I revisjonsberetningens del 2 - *Uttalelser om øvrige lovmessige krav* – er det konkludert positivt på begge forhold.

---

¹ Det følger av kommuneloven § 24-8 at regnskapsrevisor skal avgi revisjonsberetning senest 15. april. I år faller 15. april på en lørdag. Det alminnelige er at frister som faller på lørdag, søndag eller helligdag forlenges til førstkommende virkedag.

Avslutningsvis i beretningen er det under *Andre forhold* gitt følgende opplysninger:

Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 17.04.2023, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning. Administrasjonssjefen har i utgangspunktet avgitt et årsregnskap og årsberetning for Salangen kommune for regnskapsåret 2022 innen den frist som følger av kommuneloven. På grunn av fe il som måtte rettes mottok vi nytt årsregnskap 17.03.2023. Pga. dette samt at vi har måttet etterlyse avstemminger, har vi ikke vært i stand til å utføre revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk innen fristen for å avgi revisjonsberetning, jf. kommuneloven § 24-8.

2.2.2 Nummererte brev

Det foreligger ingen nummererte brev til behandling i forbindelse med kommunens årsregnskap og årsberetning for 2022.

2.3. Årsregnskapet og årsberetningen for 2022

2.3.1 Årsregnskap for 2022

Salangen kommunes årsregnskap for 2022 er gjort opp i balanse og med et netto driftsresultat på kr 10.377.838,76. Årsregnskapet for 2021 viste et negativt netto driftsresultat på kr. 3.721.131,92.

Investeringsregnskapet for 2022 er gjort opp i balanse.

2.3.2 Årsberetningen for 2022

I årsberetningen er kommunens økonomiske resultat og stilling beskrevet nærmere, og det vises til denne. Nedenfor gis en kort beskrivelse av forhold omtalt i årsberetningen.

Administrasjonssjefen beskriver at resultatet for 2022 ble vel 6,4 millioner bedre enn budsjettet.

Netto driftsinntekter viser hvor mye som kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og er dermed et uttrykk for kommunens økonomiske handlefrihet. For Salangen kommune var måltallet 1,75 % av brutto driftsinntekter, og resultatet for 2022 ble 2,9 %. For 2021 var tilsvarende tall -1,12 %.

I administrasjonssjefens kommentar er blant annet følgende beskrevet:

Resultatet for driftsåret 2022 er solid i et uforutsigbart og krevende år for Salangen kommune. Netto driftsresultat er på 10,4 millioner eller 2,9%, og disposisjonsfondet øker til 52,3 millioner eller 14,7%. Gjeldsgraden er samtidig for første gang i nyere tid under måltallet med 73,6%. Måltallene for kommunal økonomisk bærekraft er dermed nådd i 2022

I årsberetningen skrives det:

Salangen kommune har høy lånegjeld, men utviklingen er positiv. Det jobbes målrettet med å redusere lånegjelden. Kommunen prioriterer å betale ned gjeld samtidig som

fondsmidler benyttes til delfinansiering av investeringer. Total lånegjeld til investeringer er redusert med kr 4,8 millioner fra år 2021 til 2022. Langsiktig lånegjeld pr innbygger er likevel økt pr innbygger med kr 1484 som følge av redusert innbyggertall (reduksjon 39 personer).

I årsberetningen skriver administrasjonssjefen følgende under viktige økonomiske forhold i året som har gått:

Driftsregnskapet for 2022 er avsluttet med ett netto driftsresultat på kr 10.377.838,76. Økning av disposisjonsfond fra 1. januar 2022 til 31. desember 2022 utgjør kr 9.374.275,27. Dette gir et disposisjonsfond på kr 52,3 millioner pr 31. desember 2022. Kommunen har ikke fremført underskudd fra tidligere år. Strykning av bruk av disposisjonsfond som ikke var budsjettert utgjør kr 3.119,460,27. (etter gammel kommunelov benevnt som mindre forbruk i forhold til revidert budsjett).

Selvkostområdene vann, avløp, slam, renovasjon fritid og feiing er gjort opp mot fond mens renovasjon bolig har opparbeidet underskudd. Selvkostområdet med opparbeidet underskudd planlegges inndekt i løpet av år 2023-2025.

Innarbeidet i resultatet er en økning av premieavvik på kr 7,5 millioner (inkl. arb. avg.). Til sammen er det nå et akkumulert premieavvik (inkl. arb. avg.) på kr 36,4 millioner som skal utgiftsføres over 7 år. Avviket vil stige inn i 2023.

Salangen kommune har de siste årene benyttet noe disposisjonsfond til delfinansiering av investeringer.

Driftsresultatet for år 2022 er solid sett i forhold til de omstillingsutfordringene kommunen har hatt.

Som nøkkeltallene viser, er likviditeten til kommunen mer anstrengt en tidligere. Likviditetsgrad 2 (mest likvide midler) er lavere enn for år 2021. Nøkkeltall for soliditet er uendret.

Administrasjonssjefen har det siste året valgt å benytte flytende rente på en noe større andel av låneporteføljen enn tidligere. Andelen flytende vs. fast rente er ved inngangen til 2023 utgjør 44% av lånemassen til investeringer. Norges bank har varslet at styringsrenten vil øke til rundt 3 prosent ved utgangen av 2023. Dette innebærer en økning på 2,5 prosent fra 1. januar 2022. Rentehevingene vil påvirke utgiftssiden til kommunen og må legges inn i økonomirapporter for år 2023 og budsjettene for åren fremover.

2.3.3 Kommunens økonomiske stilling – oppsummert

I administrasjonssjefens kommentar 2022 står blant annet:

Kommunal regnskapsføring gir slik regelverket er i dag ikke en fullgod oversikt over kommunens økonomiske situasjon. Driftsresultatet og disposisjonsfond må ses i sammenheng med vekst- og akkumulert premieavvik mot premiefond for å gi et fullgodt bilde.

Kommunen har lagt vekt på systematisk økonomistyring med vedtatte måltall for gjeldsgrad, netto driftsresultat og disposisjonsfond som rettesnor. Forbedring av økonomiske handlefrihet har vært sentralt for å legge til rette for vekst og utvikling. Vi har i stor grad lyktes med det. I kommende år er det naturlig å videreføre nedbetaling av gjeld. Det er ikke nødvendig å styrke disposisjonsfondet ytterlig isolert sett, men likviditeten må styrkes. Enten gjennom økning av fond eller bruk av premiefond til å finansiere økningen i premieavvik.

3. FORSLAG TIL KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE

Sekretariatet har på bakgrunn av det ovenstående utarbeidet et forslag til kontrollutvalgets uttalelse, som ligger vedlagt. Forslaget til uttalelse gjennomgås av kontrollutvalget.

Finnsnes, den 28. april 2023

Susan Terese Thoresen
seniorrådgiver

Til kommunestyret i Salangen kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjefen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Administrasjonssjefen har i utgangspunktet avgitt et årsregnskap og årsberetning for Salangen kommune for regnskapsåret 2022 innen den frist som følger av kommuneloven. På grunn av feil som måtte rettes mottok vi nytt årsregnskap 17. mars 2023. På grunn av dette, samt at vi har måttet etterlyst flere avstemminger, har vi følgelig ikke vært i stand til å utføre revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk innen fristen for å avgi revisjonsberetning 15. april, jf. kommuneloven § 24-8.

Denne revisjonsberetningen vil bli trukket tilbake når vi har fått tid til å gjennomføre de revisjonshandlinger vi finner nødvendige for å bekrefte årsregnskapet.

Harstad, 17. april 2023

Dianne Bendiksen
oppdragsansvarlig revisor

Til kommunestyret i Salangen kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjef

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Salangen kommune som viser et netto driftsresultat på kr 10 377 838,76. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapspraksis i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i kommunens årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapskikk i Norge. Administrasjonssjefen er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver ved revisjonen av årsregnskapet vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Salangen kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av Administrasjonssjefens ansvar og revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Andre forhold

Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 17.04.2023, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning. Administrasjonssjefen har i utgangspunktet avgitt et årsregnskap og årsberetning for Salangen kommune for regnskapsåret 2022 innen den frist som følger av kommuneloven. På grunn av feil som måtte rettes mottok vi nytt årsregnskap 17.03.2023. Pga. dette samt at vi har måttet etterlyse avstemminger, har vi ikke vært i stand til å utføre revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk innen fristen for å avgi revisjonsberetning, jf. kommuneloven § 24-8.

Harstad, 19. april 2023

Dianne Bendiksen
oppdragsansvarlig revisor

SALANGEN KOMMUNE

KONTROLLUTVALGET

Til
Kommunestyret i Salangen kommune

KONTROLLUTVALGETS UTTAELSE OM SALANGEN KOMMUNES ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING FOR 2022

Kontrollutvalget har i møte 10.05.2023 behandlet Salangen kommunes årsregnskap og årsberetning for 2022.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen datert 19.4.2022. I tillegg har revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget har merket seg at Salangen kommunes regnskap for 2022 er gjort opp i balanse og med et netto driftsresultat på kr 10.377.838,76. Investeringsregnskapet er gjort opp i balanse.

Administrasjonssjefen har i årsberetningen beskrevet og analysert kommunens økonomiske situasjon på en utfyllende måte. Resultatet for driftsåret 2022 er solid og måltallene for kommunal økonomisk bærekraft er nådd.

Kontrollutvalget har også merket seg at det foreligger revisjonsberetning uten merknader. Revisor avga en foreløpig beretning den 17.4.2023 som følge av forsinket avleggelse av endelig årsregnskap.

Gjennom rapporteringer fra revisor har ikke kontrollutvalget blitt gjort oppmerksom på forhold som skal tilsi at revisjonen ikke har blitt utført på en betryggende måte.

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner Salangen kommunes årsregnskap og årsberetning for 2022.

Sjøvegan, den 10. mai 2023

Jim Ståle Nordmo
Leder av kontrollutvalget

Gjenpart: Formannskapet

Utvalg: Kontrollutvalget i Salangen kommune	Saksnummer: 14/2023	Møtedato: 10.05.2023	Saksbehandler: Susan Terese Thoresen
--	-------------------------------	--------------------------------	--

KOMMUNENS TILSYN MED ELEVER MED HJEMMEUNDERVISNING

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget ber om en skriftlig redegjørelse fra administrasjonssjefen som besvarer spørsmål 1 til 4 som fremkommer av saksfremlegg i sak 14/23. Svarfrist 30.06.2023.

Saken gjelder: Oppfølging og tilsyn med barn med hjemmeundervisning

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Sak fra Aftenposten 13.1.2023 «Mangler kontroll over barn med hjemmeundervisning».
2. Rundskriv fra Udir 5.2013
3. Info fra Norsk hjemmeundervisningsforbund
(<http://www.nhuf.no/hva-er-privat-hjemmeundervisning.html>)

Saksutredning:

K-Sekretariatet og kontrollutvalgets leder er blitt enige om å sette opp sak om kommunens oppfølging av barn i hjemmeskoler på møte i kontrollutvalget.

Saken i Aftenposten viste at det mangler et overordnet samlet tilsyn med ordningen med hjemmeundervisning, og til media uttalte statsråden;

– Det er kommunenes ansvar å følge opp barn med hjemmeundervisning, sier kunnskapsminister Tonje Brenna

I første omgang kan kontrollutvalget undersøke om Salangen kommune har barn som er underlagt ordningen med hjemmeskole og eventuelt hvilken oppfølging disse får.

Ifølge opplysninger fra Utdanningsforbundet er det nasjonalt 247 elever som er underlagt ordningen med hjemmeundervisning. Det finnes ikke tall per fylke eller kommune.

K-Sekretariatets vurdering:

Opplæringsloven § 14–3 gir kommunene rett og plikt til å føre tilsyn med barn som har privat hjemmeundervisning.

Bestemmelsen sier ingenting om hvordan tilsynet skal gjennomføres eller hvor ofte. Men det skal gjennomføres på en slik måte at kommunen kan se til at barnet får tilsvarende undervisning som på offentlig grunnskole, jf. opplæringsloven § 2-13, jf. § 2–1.

I første omgang er det tale om ren informasjonsinnhenting, og følgende spørsmål er relevant:

- 1. Hvor mange barn i Salangen kommune er underlagt ordningen med hjemmeundervisning?*
- 2. Har Salangen kommune skriftlige retningslinjer om kontroll av slik ordning?*
- 3. Rapporter fra eventuelle tidligere kontroller bes oversendt.*
- 4. Har Salangen kommune tidligere hatt elever i denne ordningen og hvilke erfaringer har man trukket fra det?*

Undervisning som foregår hjemme, men som kommunen har ansvaret for på grunn av sykdom eller lignende er ikke regnet som hjemmeundervisning i denne sammenheng

Dette er en sak som K-Sekretariatet vil fremme i mange av sine kommuner. Det foreligger ingen opplysninger per dato om at Salangen kommune ikke ivaretar sitt ansvar her. Det er med andre ord en sak som har fått aktualitet etter medias søkelys. I tillegg er barn og unges oppvekstvilkår, og tilsyn med dette er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid.

I første omgang stilles ovennevnte spørsmål, og svarene fra administrasjonssjefen vil avgjøre kontrollutvalgets oppfølging av saken.

Finnsnes, den 20. april 2023

Susan Terese Thoresen
seniorrådgiver

Mangler kontroll over barn med hjemmeundervisning. Ministeren vil ikke gripe inn.

Uholdbart, mener Høyre. Kunnskapsministeren møter sterk kritikk fra opposisjonen.

– Det er kommunenes ansvar å følge opp barn med hjemmeundervisning, sier kunnskapsminister Tonje Brenna (Ap). *Foto: Olav Olsen / Aftenposten*

13.01.2023 13:00

Oppdatert 13.01.2023 15:54

Flere av landets ti største kommuner [mangler kontroll og oversikt](#) over barn med hjemmeundervisning.

Gjennom tilsyn skal kommunene se til at undervisningen tilsvare den som blir gitt på offentlig skole, men flere store kommuner kan ikke svare på hvor ofte barna har fått tilsyn de siste årene.

Statsforvalterne, som har ansvar for å undersøke om kommunene følger loven, [har bare undersøkt den private hjemmeundervisningen i Bergen kommune](#). Der fant de flere lovbrudd.

– Det er uakseptabelt, skriver Høyres Jan Tore Sanner i en e-post.

Han sitter i utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget og oppfordrer kunnskapsminister Tonje Brenna (Ap) til å sørge for at kommuners kontroll med hjemmeundervisningen er god nok.

– Avsløringene viser at mange barn kanskje ikke får den opplæringen de har rett til. Derfor må kommunenes ansvar understrekes. Statsråden bør forsikre seg om at dette følges opp av statsforvalterne, sier han.

– Det er kommunenes ansvar

Det har kunnskapsministeren ingen planer om å gjøre.

– Det er forferdelige saker som har kommet frem. Det er en viktig påminnelse om ansvaret kommunene har. Det er kommunene som må følge med på at elever på hjemmeskole lærer det de skal, sier hun.

– *Er du trygg på at kommunene undersøker dette godt nok?*

– Sakene BT og Aftenposten har satt søkelyset på, viser at det undersøkes for lite og at tilsyn følges opp for dårlig. Kommunene må ha gode rutiner for dette.

På spørsmål om hva kunnskapsministeren tenker å gjøre med det, viser hun til arbeidet med en ny opplæringslov som skal være på plass innen skolestart neste år. Der vil reglene om hjemmeundervisning være et tema.

Fakta

Tilsyn med privat hjemmeundervisning

- Opplæringsloven § 14–3 gir kommunene rett og plikt til å føre tilsyn med barn som har privat hjemmeundervisning.
- Bestemmelsen sier ingenting om hvordan tilsynet skal gjennomføres eller hvor ofte. Men det skal gjennomføres på en slik måte at kommunen kan se til at barnet får tilsvarende undervisning som på offentlig grunnskole, jf. opplæringsloven § 2-13, jf. § 2-1.

Vis mer

I dag er det ingen krav til hvor ofte tilsyn med hjemmeundervisning skal gjennomføres. Det er heller ingen krav om at barna må være til stede under tilsynene. Det stilles ingen krav til foreldrenes kompetanse.

– De aller fleste lover i Norge kan i teorien bli mer detaljert. Men det er dem som utfører lovens bestemmelser, som må sørge for at oppfølgingen blir god nok, sier Brenna og fortsetter:

– Jeg mener det er vanskelig å gjøre gode tilsyn uten å møte barna. Kommunenes plikt til å føre tilsyn innebærer at det må føres tilsyn ofte nok til at kommunen er sikker på at barnet får oppfylt retten til opplæring, og at den er i tråd med loven.

Hun vil ikke å svare på om hun ønsker innstramminger i regelverket før den nye loven legges frem for Stortinget til våren. Det er ikke aktuelt å få på plass nasjonale retningslinjer for hvordan tilsyn skal gjennomføres, eller å be statsforvalterne om å undersøke kommunene.

– De som fører tilsyn og treffer ungene, eller eventuelt ikke får truffet dem, er nødt til å varsle videre hvis de ikke er trygge på at ungene lærer det de skal, eller ikke har det godt, sier Brenna.

Frp: – En ansvarsfraskrivelse

Fremskrittspartiets Himanshu Gulati sitter også i utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget.

– Jeg reagerer sterkt på at statsråden ikke ser noen grunn til å styrke tilsynsordningen og ikke vil foreta seg noe etter det som er kommet frem. Det er en ansvarsfraskrivelse, sier Gulati.

– Skolegang er en utrolig viktig del av alle barn og unges liv. Det er mulig å undervise barn som har behov for spesiell tilpasning hjemme, men skal de ha dette unntaket, er det viktig med en kvalitetskontroll. Det har BT og Aftenposten dessverre fått frem stygge eksempler på.

Himanshu Gulati representerer Frp på Stortinget og sitter i utdanning- og forskningskomiteen. *Foto: Olav Olsen*

Før jul skrev BT og Aftenposten om [«Mathias». Han ble funnet alvorlig underernært i en leilighet i Bergen](#) i fjor. Tenåringen hadde aldri gått på skolen, men fikk hjemmeundervisning av moren.

– Saken om «Mathias» burde være alvorlig nok til at kunnskapsministeren gjør en gjennomgang av regelverk og praksis for å finne ut om lignende tilfeller kan finne sted ellers i landet, sier Abid Raja i Venstre.

– Jeg er helt enig i at kommunene må gå gjennom sine rutiner og praksis, for å sikre at alle barn får den opplæringen og oppfølgingen de har krav på, svarer kunnskapsministeren.

Komiteleder: – Bør være krav til hvordan det føres tilsyn

Hege Nyholt i Rødt leder utdanningskomiteen på Stortinget.

– Selvfølgelig bør det være krav til hva og hvordan det skal føres tilsyn, sier hun.

Hege Nyholt (R) leder utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget. *Foto: Javad Parsa / NTB*

Komiteen arbeider for tiden med et utkast til den nye opplæringsloven.

– Vi ser på hjemmeskole som noe som bare bør skje unntaksvis. En søknadsbasert ordning vil være mer i tråd med det og gi bedre oversikt og mulighet til å føre oversikt og kontroll med barnas opplæring.

Forslaget til ny opplæringslov ble sendt ut på høring under Solberg-regjeringen. Da ble det foreslått å innføre en meldeplikt for foreldrene som vil gi hjemmeundervisning, og at kommunen skal føre tilsyn senest innen tre måneder etter at undervisningen starter.

– Dette må på plass. I tillegg har vi behov for mer kunnskap om skolefravær, skolevegring og bakgrunnen for at noen velger privat hjemmeundervisning, sier Sanner i Høyre.

Privat hjemmeundervisning Udir-5-2013

Dette rundskrivet omhandler privat hjemmeundervisning og det kommunale tilsynet med den private hjemmeundervisningen.

NB! Privatskolelova er endret til friskolelova.

RUNDSKRIV   SIST ENDRET: 21.09.2020

Endret 21.09.2020: I fotnote 5 ble "Forskrift til opplæringsloven § 3-1 annet ledd" endret til " Forskrift til opplæringsloven § 3-1 tredje ledd" som følge av endringer i forskrift til opplæringsloven kapittel 3.

Innhold

1. Innledning

Del I Gjennomføring og opplæring

2. Kravet til «tilsvarende undervisning» og opplæringsloven § 2-13

Del I Gjennomføring og opplæring

3. Særlig om støttetiltak

Del I Gjennomføring og opplæring

4. Gratisprinsippet

Del I Gjennomføring og opplæring

5. Dokumentasjon og inntak til videregående opplæring

Del II Tilsyn mv.

6. Kommunalt tilsyn med privat hjemmeundervisning

Del II Tilsyn mv.

7. Ansvar og delegering av oppgaver

Del II Tilsyn mv.

8. Samarbeid med foreldrene

Del II Tilsyn mv.

9. Ingen forhåndsgodkjenning

Del II Tilsyn mv.

10. Saksbehandlingen

Del II Tilsyn mv.

11. Statsforvalterens tilsynsansvar

Del III Andre forhold

12. Privat hjemmeundervisning i ett eller flere fag

1. Innledning

Privat hjemmeundervisning innebærer at foreldrene selv underviser sine egne barn.

Privat hjemmeundervisning må derfor avgrenses mot skolevirksomhet¹ som omfatter

grunnskoleopplæring for andre enn egne barn. Privat hjemmeundervisning må også avgrenses mot offentlig opplæring i hjemmet, for eksempel ved sykdom.

Retten til privat hjemmeundervisning er forankret i menneskerettskonvensjoner² og er slått fast i opplæringsloven § 2-1 om «tilsvarende undervisning» og § 2-13 om «privat grunnskoleopplæring i heimen». Kravene til privat hjemmeundervisning etter § 2-13 springer ut av plikten til grunnskoleopplæring etter § 2-1. Plikten varer fra det kalenderåret barnet fyller 6 år og til barnet har fullført det tiende året.

Det geografiske virkeområdet for opplæringsloven er ikke lovfestet. Det følger derfor av allmenne rettsprinsipp at loven kun gjelder i riket. Dette innebærer at retten og plikten til grunnskoleopplæring ikke gjelder for barn i skolepliktig alder som bosetter seg i utlandet. Opplæringsloven § 2-13 kommer derfor ikke til anvendelse når barnet bor eller oppholder seg i utlandet.

---

¹Offentlige skoler, private grunnskoler godkjent etter opplæringsloven § 2-12 eller skoler godkjent etter privatskoleloven.

²Menneskerettsloven vedlegg 4 art. 13 nr. 3 og 4. I Norge er flere internasjonale konvensjoner innarbeidet i lovverket gjennom menneskerettsloven av 1999-05-21 nr. 30.

2. Kravet til «tilsvarende undervisning» og opplæringsloven § 2-13

Opplæringsloven § 2-1 om tilsvarende opplæring og § 2-13 må ses i sammenheng. Med det mener vi at den private hjemmeundervisningen skal tilsvare den som blir gitt i offentlig grunnskole. Begrepet «tilsvarende undervisning» bygger på prinsippet om opplæringsplikt, og ikke skoleplikt. Barn og unge skal gjennom opplæring i hjemmet få en mulighet til å tilegne seg tilsvarende kunnskaper som i den offentlige grunnskolen. Det innebærer et krav om at læreplanverket³ skal følges.

Paragraf 2-13 lyder;

§§ 1-1, 1-3, 2-3 og 2-4 i lova med forskrifter gjeld for innholdet i privat grunnskoleopplæring i heimen så langt reglane ikkje kjem i strid med Noregs

Privat hjemmeundervisning er i utgangspunktet omfattet av de samme lovreglene og forskriftene om opplæringens formål og innhold, som opplæringen i offentlig grunnskole. Dette gjelder reglene om formålet med grunnskoleopplæringen i opplæringsloven § 1-1, tilpasset opplæring og tidlig innsats i § 1-3, reglene om innholdet i opplæringen i § 2-3 med forskrifter og reglene om faget religion, livssyn og etikk i § 2-4. Bestemmelsene som er ramset opp i § 2-13 om innholdet i opplæringen skal bare gjelde så langt de ikke er i strid med Norges internasjonale forpliktelser⁴. Konvensjonsbestemmelser som Norge har forpliktet seg til gjennom blant annet nasjonal lovgivning, er særlig knyttet til foreldrenes rett til å velge en opplæring for sine barn som er i overensstemmelse med deres etiske eller religiøse overbevisning. Men folkeretten gir også staten rett til å kreve en minstestandard på opplæringen, og at opplæringen skal oppfylle nærmere bestemte formål.

Det nærmere innholdet om fag, om mål for opplæringen, om omfanget av opplæringen i fagene og om gjennomføringen av opplæringen i grunnskoleopplæringen er fastsatt i forskrift med hjemmel i opplæringsloven § 2-3 tredje ledd (som § 2-13 viser til). Etter forskrift til opplæringsloven § 1-1 skal opplæringen i grunnskolen være i samsvar med læreplanverket, med den generelle delen av læreplanen, prinsipp for opplæringen, fag- og timefordelingen og læreplaner for de enkelte fagene.

Det er bare innholdet i den private hjemmeundervisningen som reguleres i § 2-13. Det betyr blant annet at hjemmeundervisning ikke er omfattet av forskrifter om individuell vurdering etter opplæringsloven § 2-3. Det skal med andre ord ikke gis underveisvurdering, sluttvurdering og eksamen i fagene etter forskrift til opplæringsloven kapittel 3⁵. Heller ingen av de andre bestemmelsene om grunnskoleopplæring i opplæringsloven gjelder for privat hjemmeundervisning. For eksempel er privat hjemmeundervisning unntatt fra kompetansekravene for undervisningspersonell etter opplæringsloven § 10-1. I kravet til tilsvarende opplæring vil det likevel ligge et krav om kvaliteten på opplæringen. Blant annet må foreldrene ha nødvendige forutsetninger for å drive opplæring, selv om de ikke trenger å ha formell lærerkompetanse. Det er opp til kommunen å avgjøre gjennom tilsyn om foreldrene er tilstrekkelig kvalifisert.

Det følger av opplæringsloven § 2-13 at barn som gis opplæring i hjemmet av foreldre, har

krav på tilpasset opplæring. Det betyr at foreldrene har en plikt til å tilpasse opplæringen til barnets evner og forutsetninger. Opplæringen skal med andre ord være egnet til å gi barnet likeverdig mulighet til å nå kompetansemålene i læreplanverket.

---

³ Forskrift til opplæringsloven § 1-1.

⁴ Spørsmålet om menneskerettskonvensjoner og folkerettslige teksters stilling i norsk rett er en del av et større spørsmål om folkerettens stilling i nasjonal rett, og vil ikke bli behandlet her.

⁵ Forskrift til opplæringsloven § 3-1 tredje ledd.

3. Særlig om støttetiltak

Foreldre som velger privat hjemmeundervisning må være klar over at barnet ikke lenger omfattes av den offentlige grunnskoleopplæringen, og fratras en del rettigheter etter opplæringsloven. Blant annet har barnet ikke rett til spesialundervisning, særskilt språkopplæring, tegnspråkopplæring mv. Dersom foreldrene mener at barnet ikke får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen i hjemmet, må foreldrene skrive barnet inn i den offentlige grunnskolen.

4. Gratisprinsippet

Foreldrene kan heller ikke kreve å få dekket utgifter til lærebøker og undervisningsmateriell. Det følger av opplæringsloven § 2-15 at «Elevane har rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring.» Det er ikke vist til denne bestemmelsen i § 2-13. Det betyr at gratisprinsippet ikke gjelder her. Det er selvfølgelig ikke noe i veien for at kommunene på frivillig basis tilbyr seg å dekke utgifter i forbindelse med opplæringen.

5. Dokumentasjon og inntak til videregående opplæring

Det er viktig at foreldre, og ungdom som får privat hjemmeundervisning, blir gjort oppmerksomme på at de ikke har rett til ordinært vitnemål fra grunnskolen. Kommunen skal i stedet skrive ut en dokumentasjon om at grunnskolen er fullført. En attestasjon om man vil. Ungdom som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring, har rett til tre års fulltid videregående opplæring, jf. opplæringsloven § 3-1. Ved inntak til videregående skole vil

ungdom som har hatt privat hjemmeundervisning bli tatt inn på individuelt grunnlag⁶. Det understrekes at det ikke er mulig for ungdom å ta eksamen i fag på 10. årstrinn som privatist for å få karakterer og vitnemål. Det er ikke noen privatistordning i grunnskolen for ungdom.

---

⁶ Forskrift til opplæringsloven § 6-24.

Del II Tilsyn mv.

6. Kommunalt tilsyn med privat hjemmeundervisning

Etter opplæringsloven § 14-3 har kommunen hjemmel til å føre tilsyn med privat hjemmeundervisning. Bestemmelsen innebærer at kommunen både har en rett og en plikt til å føre slikt tilsyn.

Bestemmelsen om tilsyn er generelt utformet og sier ikke noe om hvordan tilsynet skal utføres. Det er opp til den enkelte kommune å utarbeide rutiner for den nærmere gjennomføringen av tilsynet. Det eneste uttrykkelige virkemiddel bestemmelsen omhandler, er hjemmelen for å kreve fremmøte av elever til særskilte prøver. For øvrig må tilsynet gjennomføres på en slik måte at kommunen ser til at barnet får tilsvarende undervisning, jf. opplæringsloven § 2-13, jf. § 2-1.

Når det er tvil om hjemmeundervisningen er tilfredsstillende, kan kommunen som nevnt kalle barnet inn til særskilte prøver. Det sies uttrykkelige i bestemmelsen, og støttes i forarbeidene til loven at kommunen har en rett og plikt til å innkalle til særskilte prøver. Slike prøver må imidlertid være grunngitt med tilsynsansvaret til kommunen, og det behovet kommunen har for å kontrollere at den opplæringen barna får er i samsvar med læreplanverket. Det er også hensiktsmessig å se på barnets fremdrift i fagene, og eventuelt sammenligne det med andre elevers fremdrift. Det er opp til kommunen å vurdere hvilke prøver som er egnet til å bruke i tilsynsøyemed. Det vil måtte være en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Selv om barna har en plikt til å møte frem til særskilte prøver, betyr ikke

det at det skal gis vurdering etter forskrift til opplæringsloven kapittel 3, jf. ovenfor.

Paragraf 14-3 lyder;

Kommunen fører tilsyn med den pliktige opplæringa for barn og unge som ikkje går på skole, og kan òg kalle dei inn til særskilde prøver. Kommunen skal krevje at barnet eller den unge skal gå i skole dersom dei krava lova her med forskrifter stiller til heimeopplæringa, ikkje er oppfylte.

7. Ansvar og delegering av oppgaver

Det er kommunen som har ansvaret for å føre tilsyn med den private hjemmeundervisningen. Kommunen kan imidlertid delegerer oppgaver i forbindelse med tilsynet, men beholder fortsatt ansvaret for tilsynet. Ansvaret kan ikke delegeres. Når det er kommunen som har ansvaret for å føre tilsynet, må det også være kommunen som bestemmer hvordan tilsynet skal organiseres og hvem som skal stå for den praktiske gjennomføringen. Det betyr at det er kommunen som har avgjørelsesmyndighet når det gjelder valg av person som skal foreta tilsynet i praksis. Det er også lagt til grunn i forarbeidene til loven⁸, og er i tråd med Høyesteretts tolkning⁹ av den tidligere bestemmelsen i grunnskoleloven, om kommunenes tilsyn med privat hjemmeundervisning.

De som får delegert oppgaver i forbindelse med tilsynet, må ha kompetanse til å gjennomføre oppgavene i forhold til de hensyn man står overfor på dette området. I komiteens merknader¹⁰ er det understreket at kommunens tilsyn med den private hjemmeundervisningen må anerkjenne foreldrenes rett til å tilpasse opplæringen ut fra formålet med hjemmeundervisningen, i de tilfellene livsynssmessige eller pedagogiske

forhold ligger til grunn for ønsket om privat hjemmeundervisning. Komiteen mener dette kan ses på som en parallell til privatskolelovens bestemmelser om godkjenning av fagplaner som avviker fra læreplanen begrunnet i livssyn og alternativ pedagogikk. Skolen ved rektor har i mange kommuner den praktiske utøvelsen av tilsynsoppgavene.

---

⁸ Ot. prp. nr. 46 (1997-98) s. 140.

⁹ Rt. 1999 s. 1656.

¹⁰ Innst. O. nr. 70 (1997-98) fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om grunnskolen og videregående opplæring (opplæringsloven).

8. Samarbeid med foreldrene

Minst like viktig er det at tilsynet skjer i samarbeid med foreldrene. Det sies ikke uttrykkelig i bestemmelsen, men i forarbeidene til loven står det at tilsynet bør skje i samarbeid med foreldrene. Kommunen har ingen tvangsmyndighet knyttet til tilsynet, men om tilsynet skal kunne utføres på en tilfredsstillende måte må begge parter samarbeide. I merknadene til forslaget § 14-2 fremgår det;

Heimeopplæringa er ikkje lovleg dersom tilsyn ikkje er mogleg som følgje av manglande samarbeid frå foreldra. Også i slike tilfelle skal kommunen krevje at barnet skal gå i den offentlege skolen.

I den samme kjennelsen fra Høyesterett¹¹, tas nettopp dette til inntekt for flertallets syn om at foreldrene har en plikt til å samarbeide med kommunen på en slik måte at det blir mulig å gjennomføre tilsynet. Det er uomtvistet at foreldrene plikter å gi barna en opplæring som tilsvarende den offentlige grunnskoleopplæringen, men det er også et brudd på den pliktige opplæringen, hvis kommunen ikke gis anledning til å føre det tilsynet som loven forutsetter skal føres. Også i disse tilfellene skal kommunen kreve at barnet skal gå i den offentlige skolen. I motsatt fall, ville bestemmelsen om tilsyn være innholdsløs.

---

9. Ingen forhåndsgodkjenning

Opplæringsloven har ingen bestemmelser som pålegger foreldrene å søke kommunen om privat hjemmeundervisning på forhånd, dvs. før opplæringen starter. Privat hjemmeundervisning krever ikke forhåndsgodkjenning. Det vil uansett være i foreldrenes og barnets interesse at det faglige innholdet og tilsynet blir klarlagt i samarbeid med kommunen på et så tidlig tidspunkt som mulig, i og med at kommunen har ansvaret for tilsynet. En slik kontakt kan etableres ved å melde fra til kommunen om oppstart, slik at tilsynet kan planlegges.

De som fører tilsynet, må innenfor rammen av gjeldende rett, prøve å få til et godt samarbeid med foreldrene. Det vil kunne få uheldig konsekvenser for barnet hvis ikke tilsynet planlegges og etableres i startfasen. Skulle kommunen i ettertid komme til at den private hjemmeundervisningen ikke oppfyller betingelsene og dermed krever at undervisningen må opphøre, kan barnet komme uheldig ut med hensyn til å gå på et årstrinn med elever som har hatt en bedre progresjon i opplæringen. Mener foreldrene at den som fører tilsynet, utfører oppgaven på en lite egnet måte, har man som foreldre full rett til å ta dette opp med kommunen. Kommunen plikter da å undersøke saken, og eventuelt ta det skritt som er nødvendig for å rette på forholdet. Når kommunen fører tilsyn, er det utøvelse av offentlig myndighet. Det betyr at kommunen er bundet av reglene i forvaltningsloven.

10. Saksbehandlingen

Når den private hjemmeundervisningen ikke er lovlig, fordi kommunen som tilsynsmyndighet mener at opplæringen i hjemmet ikke er tilsvarende den grunnskoleopplæringen som blir gitt i offentlige skoler, skal kommunen fatte et enkeltvedtak¹² om dette. Kommunen skal kreve at barnet starter på skolen. Vedtaket er underlagt reglene i forvaltningslovens kapittel IV-VI, og kan påklages til statsforvalteren, jf. opplæringsloven § 15-2. Foreldrene skal gis anledning til å uttale seg før vedtak fattes. Hvis barnet er over 15 år, skal barnet selv også ha anledning til å uttale seg. Videre skal kommunen passe på at også yngre barn får gitt sitt syn i saken. Dersom barnet likevel ikke møter på skolen, kan foreldrene eller andre som har omsorg for barnet straffes med bøter etter opplæringsloven § 2-1 siste ledd. Dette henger sammen med at barn og unge har en

plikt til grunnskoleopplæring. Alternativt kan foreldrene søke om at barnet blir tatt inn på en godkjent privat grunnskole.

---

¹² Jf. forvaltningsloven § 2.

11. Statsforvalterens tilsynsansvar

I følge opplæringsloven § 14-1 er det statsforvalteren som fører tilsyn med at kommunene og fylkeskommunene oppfyller de pliktene de er pålagt i eller i medhold av opplæringsloven. (De såkalte kommunepliktene.) Det betyr at statsforvalteren fører tilsyn med at kommunene fører tilsyn med den private hjemmeundervisningen.

Del III Andre forhold

12. Privat hjemmeundervisning i ett eller flere fag

Etter direktoratets vurdering er kommunene, som ansvarlig instans for all grunnskoleopplæring, ikke forpliktet til å akseptere løsninger der opplæringsplikten dels blir oppfylt i den offentlige grunnskolen og dels blir oppfylt ved privat hjemmeundervisning. Hvis dette er et ønske fra foreldrene, må man i slike tilfeller som et utgangspunkt søke kommunen om en slik løsning.

Norsk hjemmeundervisningsforbund

www.nhuf.no

Hva er privat hjemmeundervisning?

I Norge er det opplæringsplikt, ikke skoleplikt. Det er foreldrenes ansvar å påse at barna får den grunnskoleopplæringen de har rett på. Dette kan foreldrene gjøre gjennom å ha barna i den offentlige skolen, i en privatskole eller gjennom privat hjemmeundervisning. Privat hjemmeundervisning betyr at foreldrene selv står for den praktiske opplæringen av egne barn.

Oppstart

Privat hjemmeundervisning er ikke søknadspliktig. Oppstart meldes skriftlig til kommunen.

Gjennomføring

Den private hjemmeundervisningen skal være tilsvarende den offentlige grunnskoleopplæringen og følge de samme læreplanene. Kravet om tilpasset opplæring gjelder også for privat hjemmeundervisning.

Tilsyn

Kommunen plikter å føre tilsyn med den private hjemmeundervisningen. Tilsynet skal være et samarbeid mellom hjemmet og kommunen. Tilsynet skal se på faglig framgang og vurdere om den private hjemmeundervisningen er tilfredstillende.

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (Opplæringslova)

§ 2-1 Privat hjemmeundervisning er regnet som "anna, tilsvarende opplæring".

§ 2-13 beskriver hvilke §§ som gjelder for privat hjemmeundervisning:

§§ 1-2, 1-3, 2-3 og 2-4.

§ 14-3 slår fast kommunens tilsynsansvar.

Forskrift til opplæringslova §3-1 slår fast at privat hjemmeunderviste elever ikke har rett til karakterer.

Les mer i UDIRs rundskriv *Privat hjemmeundervisning Udir-5-2013*

PRIVAT
HJEMMEUNDERVISNING

LOVER OG PLIKTER

RESSURSER

BLOGG

NHUF

I Norge er det opplæringsplikt, ikke skoleplikt. Det er foreldrenes ansvar å påse at barna får den grunnskoleopplæringen de har rett til. Dette kan foreldrene gjøre gjennom å ha barna i den offentlige skolen, i en privatskole eller gjennom privat hjemmeundervisning. Privat hjemmeundervisning betyr at foreldrene selv står for den praktiske opplæringen av egne barn.

Den private hjemmeundervisningen skal være tilsvarende den offentlige opplæringen. Opplæringsloven gir metodefrihet i opplæringen, men målet med opplæringen er den samme og er beskrevet i [læreplanene](#).

Hvem hjemmeundervises?

Det kan være mange grunner til at familier velger privat hjemmeundervisning for kortere eller lengre tid; mistriivsel på skolen, mobbing, mangel på individuelt tilpasset opplæring, sykdom eller medfødte tilstander, lang eller farlig skolevei, ulike pedagogiske retninger, lengre utenlandsopphold, grendeskoler som legges ned, religiøst orientert livssyn eller deltagelse i musikalske eller sportslige aktiviteter som krever mye fravær.

Last ned en pdf med et kort informasjonskriv om privat hjemmeundervisning ved å trykke på knappen under.

INFORMASJONSKRIV PDF

PRIVAT
HJEMMEUNDERVISNING

LOVER OG PLIKTER

RESSURSER

BLOGG

NHUF

Vår erfaring er imidlertid at dette tallet ikke er helt korrekt. Noen av grunnene til det kan være forskjeller i måten kommunene rapporterer tall om privat hjemmeundervisning, delte løsninger skole/hjemmeundervisning som ikke regnes som privat hjemmeundervisning, noen har privat hjemmeundervisning deler av året eller oppstart senere enn GSIs innrapportering som er i oktober.

Som forening har NHUF oversikt over hvilke familier som er medlemmer, og over hvilke barn de har oppgitt som medlemmer. Ikke alle barn som er familiemedlem hos oss har privat hjemmeundervisning og ikke alle som driver privat hjemmeundervisning er medlem av NHUF.

PRIVAT
HJEMMEUNDERVISNING

LOVER OG PLIKTER

RESSURSER

BLOGG

NHUF

2018-19	184
2017-18	151
2016-17	179
2015-16	119
2014-15	117
2013-14	124
2012-13	114
2011-12	111
2010-11	221
2009-10	109
2008-09	108
2007-08	184
2006-07	217
2005-06	159
2004-05	186
2003-04	210
2002-03	188
2001-02	110
2000-01	74
1999-00	85
1998-99	86
1997-98	301

Tall fra Grunnskolens Informasjonssystem (GSI)

PRIVAT
HJEMMEUNDERVISNING

LOVER OG PLIKTER

RESSURSER

BLOGG

NHUF

[Siste nytt](#)

[Bli medlem](#)

Utvalg: Kontrollutvalget i Salangen kommune	Saksnummer: 15/2023	Møtedato: 10.05.2023	Saksbehandler: Susan Terese Thoresen
--	-------------------------------	--------------------------------	--

FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKTET *HJEMMETJENESTENE I SALANGEN KOMMUNE* – NOTAT

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar KomRev NORDs notat av 28.04.2023 til orientering.

Saken gjelder:

Orientering om status i pågående forvaltningsrevisjonsprosjekt.

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg: Notat av 28.04.2023 fra KomRev NORD
- B: Utrykte vedlegg: Kontrollutvalgssakene 28/22 og 5/23

Saksutredning:

Kontrollutvalget vedtok i møtet 21.11.2022 i sak 28/22 å iverksette bestilling av forvaltningsrevisjonprosjekt rettet mot helse og omsorg innenfor hjemmetjenesten. I møtet 06.02.2023 i sak 5/23 vedtok kontrollutvalget overordnet prosjektskisse fra KomRev NORD.

Prosjektets **problemstillinger** er:

1: Har Salangen kommune dokumenterte rutiner og systemer som skal bidra til å sikre at kvaliteten i hjemmetjenestene er i samsvar med krav i regelverk, anbefalinger og retningslinjer?

2: Blir politiske vedtak innenfor pleie og omsorg iverksatt?

I henhold til overordnet prosjektskisse er det oppgitt et overslag på tidsbruk til 300 timer med anslått ferdigstillelse høsten 2023.

Vedlagt følger notat av 28.04.2023 fra forvaltningsrevisor med en orientering om status i prosjektarbeidet. Oppsummert opplyser revisor at forvaltningsrevisjonen antas ferdigstilt i tråd med det som fremkommer i overordnet prosjektskisse.

Viser til nærmere omtale i vedlagte notat.

Finnsnes, den 28. april 2023

Susan Terese Thoresen
seniorrådgiver

NOTAT

Til: Kontrollutvalget Salangen kommune
Fra: KomRev NORD
Dato: 28.04.2023

STATUS I PÅGÅENDE FORVALTNINGSREVISJON

Kontrollutvalget har bestilt forvaltningsrevisjon innenfor pleie- og omsorgstjenestene. I prosjektskissen som er vedtatt av kontrollutvalget er anslått budsjett 300 timer og anslått ferdigstillelse høsten 2023. I det følgende er informasjon om status på gjennomføringen.

Det er to hovedproblemstillinger som skal besvares gjennom forvaltningsrevisjonen:

- 1. Blir politiske vedtak innenfor pleie og omsorg iverksatt*
- 2. Har Salangen kommune dokumenterte rutiner og systemer som skal bidra til å sikre at kvaliteten i hjemmetjenestene er i samsvar med krav i regelverk, anbefalinger og retningslinjer?*

I tillegg vil rapporten beskrive praksis og rutiner for tildeling av hjemmetjenester.

Vi sendte oppstartbrev for forvaltningsrevisjon i februar måned. Vi fikk oppnevnt en kontaktperson, og oppstartsmøte ble gjennomført samme måned. I denne forvaltningsrevisjonen har vi behov for skriftlige dokumenter og muntlige opplysninger. I slutten av mars måned reiste vi til Salangen og gjennomførte intervjuer. I tillegg har vi hatt samtaler med to personer over teams. Vi har mottatt en del dokumenter per e-post. Vi er ikke helt ferdig med datainnsamlingen, men størstedelen av datainnsamlingen er utført. Når det gjelder oppfølging og iverksettelse av politiske vedtak, vil vi i forbindelse med bearbeidingen av dataene vurdere om det er behov for å sende oppfølgingsspørsmål til kommunen.

Vi har god fremdrift i prosjektet. Framdriften tilsier at ferdigstillelse vil være i tråd med det som fremkommer i overordnet prosjektskisse.

Med vennlig hilsen

Sandra Fredriksen
Forvaltningsrevisor

Margrete Mjølhus Kleiven
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Utvalg: Kontrollutvalget i Salangen kommune	Saksnummer: 16/2023	Møtedato: 10.05.2023	Saksbehandler: Susan Terese Thoresen
--	-------------------------------	--------------------------------	--

REFERATSAKER

Innstilling til v e d t a k:

Sakene tas til orientering.

Saken gjelder:

Orienteringer.

Saksutredning:

Referater:

- A. SAKSPROTOKOLL FRA KOMMUNESTYRET 20.02.2023
  - Sak 4/23: Referatsak 005/23 Årsrapport - Kontrollutvalget

- B. SAKSPROTOKOLL FRA KOMMUNESTYRET 20.02.2023
  - Sak 7/23: Forvaltningsrevisjonsrapport om offentlige anskaffelser-
Administrasjonssjefens oppfølging av kommunestyrets vedtak

Finnsnes, 28. april 2023

Susan Terese Thoresen
seniorrådgiver

Løpenr.: 23/1017
Arkivsaknr.: 23/265
Saksbehandler: Wenche Pedersen
Arkiv: FE-033

SAKSFRAMLEGG

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
004/23	Kommunestyre	20.02.2023

Referatsaker

Underliggende saker:

001/23, 22/930-214 Nye fylkes- og kommunenummer fra 1. januar 2024
002/23, Aksjesalg - aksjekjøp Studiesenteret Midt Troms
003/23, Anbud kommunehus
004/23, Godkjenning av avtale om makebytte - eiendommer i Sjøvegan sentrum
005/23, Årsrapport - Kontrollutvalget

Kommunestyre 20.02.2023:

Behandling:

KST- 004/23 Vedtak:

Tas til orientering.

13.02.2023

Lars Strøm
administrasjonssjef

Wenche Pedersen
kontorfagarbeider

SAKSFRAMLEGG

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
007/23	Kommunestyre	20.02.2023

Forvaltningsrevisjonsrapport om offentlige anskaffelser - Administrasjonssjefens oppfølging av kommunestyrets vedtak

Kontrollutvalgets innstilling:

1. Kontrollutvalget legger til grunn at administrasjonssjefen har fulgt opp kommunestyrets vedtak i sak 59/22.
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets vurdering av rådmannens oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 59/22 til orientering.

Sakens dokumenter:

Salangen utskrift av sak 3-23 til ordfører - fv.rev oppf
Salangen sak 3-23 Oppflg. fv.rev.rapp. offentlige anskaffelser
Salangen sak 3-23 Vedlegg Svar fra adm.sjefem

Kommunestyre 20.02.2023:

Behandling:

Votering:
Innstillingen enstemmig vedtatt.

KST- 007/23 Vedtak:

Kontrollutvalgets innstilling:

1. Kontrollutvalget legger til grunn at administrasjonssjefen har fulgt opp kommunestyrets vedtak i sak 59/22.
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

nestyret tar kontrollutvalgets vurdering av rådmannens oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 59/22 til orientering.

Kommu

Sakens fakta:

Se vedlagte sakspapirer fra Kontrollutvalgets møte 06.02.2023, , sak 3/2023.

13.02.2023

Lars Strøm
administrasjonssjef

Lars Strøm
administrasjonssjef

Utvalg: Kontrollutvalget i Salangen kommune	Saksnummer: 17/2023	Møtedato: 10.05.2023	Saksbehandler: Susan Terese Thoresen
--	-------------------------------	--------------------------------	--

EVENTUELT

Innstilling til v e d t a k:

(saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Saken gjelder:

Temaer til drøfting.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Saken er satt i tilfelle det er temaer som ønskes drøftet.

Finnsnes, den 28. april 2023

Susan Terese Thoresen
seniorrådgiver